

The background of the page features a black and white photograph of a staircase with a dark metal railing, ascending from the bottom left towards the top right. The image is overlaid with abstract, hand-drawn style shapes: blue diagonal lines in the top left and bottom right corners, and large, irregular yellow shapes in the top right and bottom left corners.

Darba ar jaunatni sistēmas attīstība apvienotās pašvaldībās

IETEIKUMI PAŠVALDĪBĀM

Latvijas Jaunatnes padome
Izglītības un zinātnes ministrija
Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
Latvijas Pašvaldību savienība
2021

Latvijas Jaunatnes padome sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru un Latvijas Pašvaldību savienību ir apkopojusi ieteikumus pašvaldībām darba ar jaunatni sistēmas attīstībai un darba ar jaunatni veikšanai pēc administratīvi teritoriālās reformas. Pašvaldību apvienošanās ir lieliska iespēja izvērtēt esošo sistēmu, to uzlabot un iespējams izveidot jaunu, efektīvu sistēmu un mehānismus darbam ar jaunatni pašvaldībā.

Saturs

1.	Kas ir darba ar jaunatni uzdevumi, principi un veidi.....	4
2.	Darba ar jaunatni sistēmas elementi pašvaldībās.....	7
3.	Darba ar jaunatni plānošana un novērtējums.....	13
4.	Sasaiste ar nacionālā līmeņa plānošanas dokumentiem.....	17
5.	Noderīga literatūra un kontakti.....	19

1. Kas ir darba ar jaunatni uzdevumi, principi un veidi?

Jaunatnes likuma¹ izpratnē **darbs ar jaunatni** ir uz jauniešiem orientēts plānotu praktisku pasākumu kopums, kas nodrošina jaunatnes politikas īstenošanu, jauniešu vērtību veidošanos un vispārcilvēcisko vērtību nostiprināšanos. Darbā ar jaunatni piedalās jaunieši, jaunatnes darbinieki, jauniešu organizācijas un citas iesaistītās puses. Darba ar jaunatni tēmu un pasākumu klāsts ir daudzveidīgs, tie skar dažādus jauniešu dzīves aspektus un situācijas.

Darbs ar jaunatni notiek jomās, kas neietilpst formālās izglītības programmās, un to veido dažādas brīvā laika aktivitātes, kuru pamatā ir neformālā izglītība un ikdienas izglītošana.

Saskaņā ar Jaunatnes likumu darbā ar jaunatni ir šādi pamatuzdevumi:

1. Atbalstīt un veicināt jauniešu iniciatīvas, radot labvēlīgus apstākļus viņu intelektuālajai un radošajai attīstībai.
2. Nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā.
3. Nodrošināt jauniešiem iespēju lietderīgi izmantot brīvo laiku.
4. Nodrošināt jauniešiem viņu attīstības vajadzībām atbilstošas informācijas pieejamību.

Darba ar jaunatni pamatprincipi² :

- tas jābalsta brīvprātīgā līdzdalībā – jaunieši ir aktīvi pēc savas vēlēšanās, pamatojoties uz savu motivāciju;
- tam jābalstās jauniešu vajadzībās, interesēs, idejās un pieredzē, kā to uztver viņi paši, tādējādi sniedzot pievienoto vērtību un/vai prieku dzīvē;
- tas jāveido, jāorganizē, jāplāno, jā sagatavo, jā īsteno un jāizvērtē pašiem jauniešiem vai kopā ar jauniešiem;
- tam jāveicina jauniešu personīgā un sociālā attīstība ar neformālās un ikdienas mācīšanās pasākumu starpniecību;
- tam jāveicina jauniešu pašnoteikšanās, autonomija un tiesību pieejamība;
- tajā jāizmanto holistiska pieeja jauniešiem un jāpieņem jaunieši tādi, kādi viņi ir šajā dzīves posmā, kā spējīgi indivīdi un primārie resursi gan jauniešu pašu dzīvē, gan sabiedrībā kopumā;
- tam jāveicina kritiskā domāšana un radošums, kā arī cilvēktiesības, demokrātiskās vērtības un pilsoniskā aktivitāte; tam jābūt aktīvi iekļaujošam un jāsniedz vienlīdzīgas iespējas visiem jauniešiem.

Savukārt jaunatnes politikas pamatprincipi lasāmi Jaunatnes likumā.

Darba ar jaunatni veidi:

Darba ar jaunatni īstenošanai ir dažādi veidi un metodes, kuras pašvaldība izvēlas atbilstoši savai specifikai un vajadzībām, paturot prātā, ka darbs ar jaunatni vērsts uz visu pašvaldības jauniešu iekļaušanu un vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanu visiem jauniešiem.

Izšķir šādus darba ar jaunatni veidus ³ :

Jauniešu centri

Organizācijas, kas īsteno darbu ar jaunatni (t. sk. jaunatnes organizācijas ⁴)

Jauniešu projekti

Darbs ar jaunatni ielās - var izmantot visu jauniešu iekļaušanai

Mobilais darbs ar jaunatni - var izmantot visu jauniešu iekļaušanai, darbam ar jauniešiem pagastos vai pilsētas apkaimēs

Digitālais darbs ar jaunatni - var izmantot visu jauniešu iekļaušanai, jauniešu informācijas nodrošināšanai

Neformālas jauniešu grupas

Jauniešu nometnes

Jauniešu kustības

³ https://jaunatne.gov.lv/wpcontent/uploads/2020/07/pa_svaldibu_gramata_a4_210x297mm_preview.pdf#bclid=lwAR0ocwgureUs132_QuN3QgE78gw2Kp4WoN0Awgs6l0TBFci6z9pwCU6ftco

⁴ <https://www.izm.gov.lv/lv/jaunatnes-organizaciju-saraksts>

2. Darba ar jaunatni sistēmas elementi pašvaldībās

1. Par darba ar jaunatni īstenošanu atbildīgā iestāde vai pašvaldības struktūrvienība

Svarīgi noteikt vienu par darba ar jaunatni īstenošanu atbildīgo iestādi vai pašvaldības struktūrvienību, kas būtu tieši padota pašvaldības izpilddirektoram, bet var, piemēram, atrasties jauniešu centra telpās, nodrošinot arī tā darbību.

Katrā pašvaldībā jābūt **personai** — jaunatnes lietu speciālistam - kas plāno un uzrauga darbu ar jaunatni, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām un institūcijām, tādejādi veidojot jaunatnes politiku pašvaldībā. Jaunatnes lietu speciālista amata pienākumus nevajadzētu apvienot ar citiem pienākumiem pašvaldībā. Šis speciālists darbu var veikt novada centrā.

2. Darba ar jaunatni veicēji

Katrā pašvaldībā būtu jābūt vai nu **vismaz trīs pilnas slodzes** darbiniekiem, kuru pamatpienākumos ietilpst praktiskais darbs ar jauniešiem vai kuriem ir dalītas slodzes uz vairākiem darbiniekiem. Jaunatnes darbinieka un jaunatnes lietu speciālista pienākumi **nav apvienojami**, jo jaunatnes lietu speciālista darbības joma ir jaunatnes politikas veidošana un koordinēšana, bet jaunatnes darbinieka darbības joma ir ikdienas praktiskais darbs ar jauniešiem.

Ja apvienojamos novados ir bijuši vairāk kā trīs darbinieki, lielāks darbinieku skaits jāatstāj arī pēc apvienošanās, nodrošinot, ka darbinieki darbojas visos pagastos uz vietas. Piemēram, jaunatnes lietu speciālists darbojas novada centrā, savukārt pārējos novada pagastos - 10 līdz 20 (ja tik daudz bijis iepriekš) jaunatnes darbinieki darbojas uz vietas, vai arī tiek nodrošināts regulārs un stratēģisks mobilais darbs ar jaunatni ar mazāku darbinieku skaitu.

Tāpat mobilais darbs ar jauniešiem var sniegt papildu pievienoto vērtību darbam ar jauniešiem attāļajos reģionos vai pilsētās ar lielu apkaimju skaitu. Mobilais darbs ar jauniešiem ir darba ar jaunatni veids, kas rada jauniešiem līdzdalības iespējas viņu dzīvesvietā, kur nav jauniešu centru/telpu un brīvā laika aktivitātes ir limitētas, kā arī tas ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā aizsniegt jauniešus ar ierobežotām iespējām lauku un attāļos reģionos.

Būtiski izprast, ka jaunatnes darbinieki var būt arī no jaunatnes organizācijām vai organizācijām, kas veic darbu ar jauniešiem. Apsveriet iespēju veidot deleģējuma līgumus ar nevalstiskajām organizācijām (piem., 2019.g. 22 pašvaldības deleģēja biedrībām darbu ar jaunatni).⁵ Tāpat ir iespēja iesaistīt brīvprātīgos jaunatnes darbiniekus darba ar jaunatni veikšanā.

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI

Jaunatnes darbinieku tīkls Jelgavas novada pagastos

Jelgavas novadā darba ar jaunatni pamatā ir komandas darbs, kas atbild par jaunatnes jomas koptelpas vienmērīgu attīstību. Jauniešu centri dažādās novada vietās **kalpo kā vienota resursu bāze jauniešu ikdienas iniciatīvu veidošanā**. Jaunatnes darbinieki (t.sk. jaunatnes lietu koordinatori un centru vadītāji) ir kā atbalsta personas jauniešiem pagastos, kopā tiek apzinātas tās darbības, kuras nepieciešamas veikt, lai veidotu pašvaldību pēc iespējas draudzīgāku jauniešiem un veicinātu jauniešu piederību savam novadam.

Kristīne Kode, Jelgavas novada jaunatnes lietu speciāliste

Mobilais darbs ar jaunatni Kuldīgas novadā

Ne vienmēr visur ir nepieciešamas fiziskas telpas jauniešu brīvā laika pavadīšanai un ne vienmēr ir nepieciešams stacionārs jaunatnes darbinieks tajās – katrā vietā ir pilnīgi citas vajadzības. Mobilais darbs ar jaunatni ir lielisks veids, lai to noskaidrotu un izmēģinātu.

Ieva Kaltnece, Kuldīgas novada jaunatnes lietu speciāliste

Deleģējuma līgums darbam ar sociālā riska jauniešiem Rīgā

Noteicošais faktors veiksmīgas sadarbības izveidošanā bija konkrētu darbinieku izpratne par to, ko organizācija dara, kādi ir mūsu mērķi un jaunieši, ar kuriem strādājam. Otra būtiska lieta ir **iespēja savlaicīgi veikt izmaiņas plānotajās aktivitātēs**, kas ļauj veidot organizācijas darbību maksimāli efektīvu un sniegt nepieciešamo atbalstu jauniešiem.

Aiga Romāne-Meiere, biedrības "Resiliences centrs" projektu vadītāja

3.

Finansējums darbam ar jaunatni

Svarīgi darba ar jaunatni plānošanā arī paredzēt **ikgadēju finansējumu darba ar jaunatni īstenošanai un infrastruktūras attīstībai**.

Regulārs finansējums darbam ar jauniešiem iekļauj gan darbinieku un speciālistu atalgojumu, gan infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, kā arī būtiski paredzēt finansējumu tieši pašu jauniešu iniciatīvām (piem., jauniešu projektiem) un jauniešu organizācijām, kurām ir svarīga papildinošā loma darbā ar jaunatni.

Finansējums jauniešu iniciatīvām un aktivitātēm piesaistāms no Jaunatnes politikas valsts programmas,⁶ kā arī no Eiropas Savienības programmas "Erasmus+ Jaunatnes darbībā" un Eiropas Solidaritātes kořpusa, kā arī citiem fondiem.

6 <https://jaunatne.gov.lv/par-agenturu/programmas-projekti/valsts-programma/>

7 <https://jaunatne.gov.lv/projektu-konkursi/>

Pašvaldības un jaunatnes NVO sadarbība Erasmus+ projektu konkursā

NVO "Pierīgas partnerības" un Olaines novada pašvaldības kopīgi īstenotais projekts bija milzīgs ieguvums visiem iesaistītajiem – mācīties būt elastīgākiem vai ilgtspējīgiem un audzēt tradīcijas, eksperimentēt, bet arī mācīties piezemēties. Tā bija iespēja vienā pašvaldībā veikto pārņemt arī uz citiem novadiem un savstarpēji mācīties dažādās jomās – uzņēmējdarbība, komunikācija ar jauniešiem, līdzdalības veicināšana. **Tā bija iespēja jaunatnes darbā pašaprotamo pārņemt arī uz citu sabiedrības grupu iesaisti, kas, protams, bija izaicinājums.** Milzīgs izaicinājums bija arī uzturēt sadarbību un entuziasmu visu iesaistīto starpā ilgā periodā. Mūsu eksperimenti un mācīšanās process atspoguļojas ne tikai vairākās vietējās un starptautiskās aktivitātēs, bet arī principu un metožu kopumā, kas pieejams ej.uz/LocalActionYouth_Handbook.

Brigita Medne, projekta vadītāja

4. Mehānisms jauniešu līdzdalības lēmumu pieņemšanā nodrošināšanai, jauniešu iniciatīvu un jauniešiem paredzētu pasākumu īstenošanai

Pašvaldība var noteikt arī citu veidu, kā nodrošināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, jauniešu iniciatīvu un jauniešiem paredzētu pasākumu īstenošanai.

Atceries! – darbam ar jaunatni jābūt vērstam uz **visu jauniešu iekļaušanu** un tajā jāiesaista ne tikai aktīvi jaunieši.

Tikšanās un aktivitāšu vieta jauniešiem

Jauniešu centra un/ vai konkrētu telpu un aprīkojuma pieejamība jauniešu iniciatīvām un jauniešu organizācijām ir izšķiroši būtiska darba ar jaunatni sekmīguma nodrošināšanai. Svarīgi, ka šāda vieta ir arī pagastos, ne tikai novada centrā.

Jauniešu dome

Tās sastāvā iekļauj izglītojamo pašpārvalžu, jauniešu iniciatīvu grupu un jaunatnes organizāciju pārstāvjus. Svarīgi, ka jauniešu dome pilnvērtīgi iesaistās pašvaldības jauniešu jautājumu risināšanā un līdzdalība nav formāla vai domes darbībai tikai izklaidējoša.

Jauniešu vajadzību apzināšana un atgriezeniskās saites veidošana

Nepieciešama padziļināta jauniešu vajadzību un interešu izpēte (piem., jauniešu aptauja, diskusijas ar jauniešiem, jauniešu forumi, kafijas ar politiķiem u.c.), tāpat jāveic statistikas apkopošana par jauniešu skaitu, dzimumu, vecumu utt. pašvaldībā vismaz reizi gadā, apkopojot un analizējot informāciju par pašvaldības jauniešu vajadzībām un interesēm.

Jaunatnes organizācijas

Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība.

Organizācijas, kuras veic darbu ar jauniešiem

Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta organizācija, kuras aktivitātes vērstas uz jauniešiem.

5.

Mehānisms darbā ar jaunatni iesaistīto sadarbībai

Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai padome. Konsultatīvās komisijas vai padomes darbībā iesaista visas tieši un netieši darbā ar jaunatni iesaistītās institūcijas pašvaldībā. Atbilstoši vietējai situācijai, tai jāizstrādā konkrēts sadarbības modelis, definējot tikšanās regularitāti, informācijas apmaiņas mehānismu un procesu, u.c. jautājumus. Katrai no komisijas darbībā iesaistītajām institūcijām jānosaka konkrētas atbildības jomas un kompetences. Svarīgi, ka šī komisija vai padome tiešām risina darbu ar jaunatni attīstības jautājumus un nav formāla.

Pašvaldība var noteikt arī citu veidu kā nodrošināt iesaistīto sadarbību.

Alūksnes novada jauniešu konsultatīvās padomes restartēšana

Vēlējāmie veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un pietuvināt vienu pusi otrai, un veicināt viedokļu un informācijas apmaiņu. Protams, šādu mērķi daļēji var sasniegt arī rīkojot tematiskās tikšanās un kafijas ar politiķiem, tomēr visbiežāk katrā no īslaicīgajiem pasākumiem piedalīsies citi jaunieši un tiks izvirzīts konkrēts sarunu temats.

Vēlamies, lai konsultatīvā padome kalpo kā sadarbības rīks, kur jauniešu puse var izteikt jauniešu viedokli par sabiedrībā notiekošām norisēm, sadzirdēt lēmumu pieņēmēju plānus/vīzijas/redzējumu, sniegt ieteikumus, kā arī pēc laika atgriezties tajā pašā sastāvā un iepazīties ar rezultātiem, izvirzot nākošos mērķus. Projekta ietvaros sākām ar ieinteresēto jauniešu uzrunāšanu (saskatījām tos kā divu lielāko pilsētas skolu skolēnu pašpārvalžu pārstāvjus, kas jau aktīvi iesaistās lēmumu pieņemšanā savās skolās), turpinājām ar divām tikšanās reizēm ar domes vadību un topošajiem dalībniekiem no jauniešu vidus.

Šādas padomes veidošanā ir nepieciešams arī personīgs kontakts un iespēja nenoslēgties un nepazust no sarunas. Mēs vēl attīstāmies, tomēr noteikti redzam to kā iespēju, jo šāda padome nekad nebūs "pasākumu rīkotāja", tai jāklūst par viedokļu, ideju un informācijas apmaiņas punktu, un zinām, ka jauniešu iesaistīšana lielu lēmumu pieņemšanā nebūt nav vienkārša, bet šis ir viens no rīkiem, kā uz to doties.

Alūksnes Bērnu un jauniešu centra Jaunatnes lietu speciāliste Una Tomiņa

3. Darba ar jaunatni plānošana un novērtējums

Svarīgi darbā ar jaunatni pēc administratīvi teritoriālās reformas, veidojot jaunu, kopīgo plānošanas dokumentu, ir **pašvaldības mērķu noteikšana darbā ar jaunatni un tam atvēlētais finansējums, tā izsekojamība un papildu finansējuma piesaiste.**

Nepieciešams precīzi definēt darba ar jaunatni mērķus, konkrētas mērķa grupas, konkrētas veicamās aktivitātes un konkrētus sasniedzamos rezultātus kā individuālā, tā sabiedrības līmenī, lai izvairītos no tā, ka darbs ar jaunatni tiek aktualizēts tikai kā process, bez mērķtiecīguma un ilgtspējas.

Sāciet ar **institucionālās sistēmas izveidi** - apziniet visas tieši un netieši darbā ar jaunatni iesaistītās institūcijas pašvaldībā, izveidojiet iesaistīto institūciju sarakstu:

- Jauniešu centri
- Jauniešu telpas/ istabas
- Jaunatnes organizācijas novadā
- Organizācijas, kas veic darbu ar jaunatni - tās, kurās nav jaunieši, bet rīko aktivitātes jauniešiem
- Jaunatnes iniciatīvas grupas - piemēram, jauniešu dome, brīvprātīgo grupa, vides pulciņa jaunieši utt.
- Izglītības iestādes novadā
- Kultūras nami novadā
- Pašvaldības policija
- Par sportu un veselību atbildīgā struktūrvienība
- Vecāku padome
- Dienas centri
- Interesešu izglītības centri
- Uzņēmēji, kas nodrošina prakses un darba vietas u.c.

Visi šie ir būtiski spēlētāji un kopīgi sadarbojoties ir iespējams panākt efektīvu darbu ar jaunatni sistēmu, kur katrs spēlētājs zina savu lomu un palīdz kopīga mērķa sasniegšanā. Tāpat ne vienmēr citi jaunatnes jomas pienesumu izprot, tādēļ jāvelta laiks situācijas skaidrošanai. Ja pārsvarā darbu veic viens darbinieks, var rasties ilgtspējas nodrošināšanas problēmas, gadījumā, ja notiek darbinieku maiņa, tādēļ svarīgi, ka ir vismaz 3 pilnas slodzes jaunatnes darbinieki pašvaldībā. Vairāk par sistēmas izveidi iespējams lasīt metodiskajā materiālā "Projekti kā daļa no ilgtermiņa stratēģiskā darba ar jaunatni pašvaldībās" (skat. metodisko materiālu sadaļā).

Turpiniet ar **Darba ar jaunatni mērķu noteikšanu pašvaldībā**. Vēlams definēt konkrētus pašvaldībai sasniedzamos mērķus īstermiņā, vidējā un ilgtermiņā; konkrētas īstenojamās aktivitātes, lai šos mērķus sasniegtu; kā arī konkrētus rezultātus, ko šie mērķi dos, kā jauniešiem individuāli, tā sabiedrībai kopumā.

Atbilstoši savām vajadzībām, katra pašvaldība izlemj tai labākās un atbilstošākās aktivitātes un metodes, ņemot vērā gan jauniešu vajadzības, gan pašvaldības izmēru, specifiku u.c. faktoros, lai sasniegtu pašvaldības darba ar jaunatni mērķus.

Kad skaidri zināmi mērķi, var ķerties pie kopīgā **Plānošanas dokumenta izveides**, par bāzes datiem ņemot iepriekšējos dokumentus (vērts datus aktualizēt). Ņemot vērā katras pašvaldības specifiku, jaunatnes politikas attīstības dokumentu iespējams integrēt kopējā pašvaldības attīstības plānošanas dokumentā, pēc tam radot atsevišķu rīcības plānu. Svarīgi atcerēties, ka viens no jaunatnes politikas pamatprincipiem ir līdzdalības princips un ir jānodrošina jauniešiem iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas, t.i., arī šī dokumenta izstrādē.

Ja iespējams dokumentā apskata un iekļauj šādus aspektus:

- **Pašvaldībā dzīvojošo jauniešu raksturojums** – kā statistiski vispārīgi (skaits, dzimums, vecums, tautība u.c.), tā padziļināti kvalitatīvi (jauniešiem aktuālākās problēmas, nepilnīgi nodrošinātie pakalpojumi, būtiskākie jauniešu dzīves kvalitāti ietekmējošie faktori u.tml.).
- **Pašvaldības jaunatnes politikas mērķis vai mērķi** – tiem jāatbilst lokālo situāciju pašvaldībā, jāizriet no jauniešu esošās situācijas raksturojuma.
- **Rezultatīvie rādītāji** – konkrēti rādītāji, kas ļauj identificēt definēto mērķu sasniegšanu
  - kvantitatīvi (piemēram, brīvprātīgajā darbā iesaistīto jauniešu skaits vai īpatsvars, jaunatnes organizācijās iesaistīto jauniešu skaits vai īpatsvars, jauniešu organizētu pasākumu skaits u.tml.),
  - kvalitatīvi (jauniešu vērtību maiņa, jauniešu attieksmju maiņa, konkrētu prasmju attīstība, konkrētu zināšanu apguve u.tml.).
- **Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēma** – nodrošina iespēju izmērīt mērķu sasniegšanas pakāpi un, ja nepieciešams, korigēt rīcību, palielinot vai samazinot ieguldījumus.
- **Darbības rezultāti** – ko pašvaldība vēlas sasniegt.
- **Konkrētas aktivitātes definēto mērķu sasniegšanai** – konkrēti īstenojami pasākumi, kas nodrošina definēto mērķu sasniegšanu.
- **Konkrēti termiņi definēto aktivitāšu īstenošanai un mērķu sasniegšanai** – katrai aktivitātei jānorāda tās īstenošanas periods ar precizitāti līdz pusgadam.
- **Aprēķini par nepieciešamo budžetu konkrēto aktivitāšu īstenošanai** – jānorāda nepieciešamie budžeta līdzekļi un to avots.
- **Konkrētas atbildīgās institūcijas par konkrēto aktivitāšu īstenošanu** – katrai aktivitātei jānosaka par tās īstenošanu atbildīgā institūcija.

Paredziet pašvaldības darba ar jaunatni novērtējumu. Reizi gadā jāveic darba ar jaunatni kvalitātes un efektivitātes izvērtējums un jādefinē sekojošajā gadā nepieciešamās aktivitātes. Darba ar jaunatni efektivitātes mērījumi (pierādījumos balstīts darbs ar jaunatni) ir būtisks šī darba kvalitātes kritērijs – novērtējot sasniegto, iespējams identificēt un definēt mērķtiecīgas aktivitātes vidēja un ilgtermiņa mērķu sasniegšanai. Plašākus ieteikumus kvalitātes sistēmas izveide un mērīšanai, iespējams lasīt rokasgrāmatā “Jūsu ceļvedis, veicinot darba ar jaunatni kvalitāti” (skat. metodisko materiālu sarakstā).

Tāpat VARAM ir sagatavojusi **rokasgrāmatu “Metodika 2021.gada apvienoto pašvaldību darbības uzsākšanai”**, kas ietver praktiskus ieteikumus par procesiem, kas pašvaldībām ir jāveic jau tagad, un vadlīnijas šo procesu organizācijai (skat. 5.6.nodaļu Novada teritorijas plānošana) (metodika atrodama šeit: <https://www.varam.gov.lv/lv/atr-planosanas-platforma>).

4. Sasaiste ar nacionāla līmeņa plānošanas dokumentiem

Veidojot pašvaldības darba ar jaunatni plānošanas dokumentu, jāņem vērā nacionālā un starptautiskā līmeņa politikas plānošanas dokumenti.

Turpmāk minētajos dokumentos ir iekļautas rīcības jaunatnes politikai, kuru īstenošanā līdzatbildīgas ir arī pašvaldības. Apkopotā veidā pieejamas **šeit**.

Nacionāla līmeņa:

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam

https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81_1.pdf

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

<https://www.varam.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspejigas-attistibas-strategiju-lidz-2030gadam-latvija2030>

Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam (saskaņošanā)

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunatnes-politikas-pamatnostadnes-2021-2027-gadam>

Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (plānošanas procesā)

Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (saskaņošanā)

<https://www.vm.gov.lv/lv/jaunums/publiskai-apspriesanai-sabiedribas-veselibas-pamatnostadnu-2021-2027gadam-projekts>

Sporta politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (saskaņošanā)

<https://www.izm.gov.lv/lv/media/5773/download>

Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021.– 2027.gadam

<https://www.em.gov.lv/lv/industria-la-politika>

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2020.–2027.gadam (saskaņošanā). Attiecās vairāk uz formālo un interešu izglītību bērniem un jauniešiem.

https://www.izm.gov.lv/sites/izm/files/iap2027_projekta_versija_apspriesana_160720201.pdf

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2020.–2027.gadam (saskaņošanā).
Nedaudz pieskarās jauniešiem, taču rīcības virzienos neparādās.

<http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40496916>

Starptautiska līmeņa:

Eiropas Savienības Eiropas Jaunatnes Stratēģija – ieguldīt jaunatnē, iesaistīt jauniešus 2019.-2027. gadam

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52009DC0200&from=LV>

Eiropas jaunatnes mērķi

<https://ljp.lv/11-jaunatnes-merki-kas-bus-pamats-jaunajai-eiropas-jaunatnes-strategijai-0>

5. Noderīga literatūra un kontakti

Izglītības un zinātnes ministrija

Atbildīgā institūcija par jaunatnes politikas plānošanu valstī.

Kontakti:

Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departaments

Direktora vietniece jaunatnes jomā Randa Keņģe
randa.kenge@izm.gov.lv

www.izm.gov.lv

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

Abildīga par jaunatnes politikas īstenošanu valstī un ir vadošais sadarbības partneris pašvaldībām un NVO darba ar jaunatni attīstībā.

Kontakti:

Starptautiskās sadarbības un atbalsta daļa

JSPA Starptautiskās sadarbības un atbalsta daļas vadītājs Nils Mosejonoks
nils.mosejonoks@jaunatne.gov.lv

www.jaunatne.gov.lv

Latvijas Jaunatnes padome

Biedrība, kas apvieno jaunatnes organizācijas un iesaistās jaunatnes organizāciju un to jauniešu interešu aizstāvībā.

Kontakti: ljp@ljp.lv

www.ljp.lv

Latvijas Pašvaldību savienība

Apvieno Latvijas Republikas novadu un republikas pilsētu pašvaldības un veido pašvaldību pārstāvniecību un interešu aizstāvību.

Kontakti:

- LPS jaunatnes lietu speciāliste - Zane Zvaigzne, Zane.Zvaigzne@lps.lv
- LPS padomniece reģionālās attīstības jautājumos - Ivita Peipiņa, Ivita.Peipina@lps.lv
- LPS padomniece izglītības un kultūras jautājumos - Ināra Dundure, Inara.Dundure@lps.lv
- LPS padomniece veselības un sociālajos jautājumos - Ilze Rudzīte, Ilze.Rudzite@lps.lv
- LPS padomnieks sporta jautājumos - Guntis Apīnis, Guntis.Apinis@lps.lv

www.lps.lv

Citi kontakti:

- VARAM Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākais eksperts Andris Eglītis / andris.eglitis@varam.gov.lv ;
- VARAM Pašvaldību departamenta Pašvaldību darbības tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vecākā referente Ilze Akmentiņa / ilze.akmentina@varam.gov.lv

Metodiskie materiāli

- Jūsu ceļvedis, veicinot darbu ar jaunatni kvalitāti
- Mobilais darbs ar jaunatni Latvijā
- Projekti kā daļa no ilgtermiņa stratēģiskā darba ar jaunatni pašvaldībās
- Eiropas harta darbam ar jaunatni vietējā līmenī

Šī materiāla veidošanā par pamatu ņemts 2016. gadā izstrādātais metodiskais materiāls "Iesācēja portfelis darbs ar jaunatni pašvaldībās" (aut. G. Klāsons, M. Arkliņa).

Šis materiāls ir veidots ar Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas atbalstu caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds" projekta "LJP3.0" ietvaros. Par materiāla saturu atbild Latvijas Jaunatnes padome.